

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

2.1 Kristýna jde do školy

Kristýna, mladší sestra Tomíka, se teprve učí sama bezpečně pohybovat po městě. Výchozí situace je navíc uvozena informací, že její samostatná cesta do školy nebyla plánovaná. Tomík onemocněl, takže nemohou jít spolu. Děti proto sledují dívčenko na každém kroku a radí jí, kde a jak přecházet a na co si dát pozor. Jedna jediná křižovatka na cestě do školy znamená pro školáka spoustu rozhodování.

Pracovní list zpracovává každé dítě samo za sebe. Můžeme ho zařadit před i po splnění úkolů z obrazovky.

Postup

Děti si procházejí jednotlivé věty o různých způsobech cestování do školy i jeho okolnostech. Buď mohou barevně označovat políčka, která se jich týkají, nebo velkým křížkem přeškrtnout políčka, která s jejich cestou nemají nic společného. Potom každé dítě po vybraných políčkách přečte a okomentuje svůj výběr. Např.: *Ráno chodím do školy většinou pěšky. Několikrát za rok ale také ráno do školy jedu na kole. Do školy mě nikdo nedoprovází. Do školy chodím s kamarády. Cestou do školy mě často zdrží soušeďův pes. Když přecházím přes silnici, nejprve se rozhlédnu. Na přechodu zrychlím.* Potom děti promýšlejí, jak by se jim líbilo do školy cestovat – letět balonem, jet po dlouhých jezdících schodech nebo na kolečkových bruslích. I při takovýchto případech by si musely dát děti pozor – při vzduchoplavbě třeba na ostatní vznášedla a ptáky ve vzdušném prostoru či neplánované klesání.

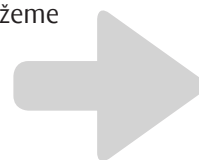
Varianta

Slistem lze pracovat i ve formě kartiček. Dětem se pak lépe vybírají možnosti – jak do školy cestují obvykle, jak občas a jak by do školy cestovat chtěly. U každé kartičky je možné se zastavit – jak asi vypadá, když někdo jezdí v zimě do školy na lyžích nebo třeba jezdí pravidelně metrem?

Rozšíření

Cesta do školy je téma, kterému se můžeme věnovat déle.

Další pomůcky

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

2.1.1 Jak to asi vypadá?

- Na obrazovce jsme viděli Kristýnu, jak jde do školy, co jí cestou hrozí i co jí zdrží. (Kromě přecházení a lidí, se kterými se potkala, to byly i představy, že z křoví může vyběhnout stádo nosorožců, z půdy startuje raketa nebo že z vikýře vykoukne zelený mimozemšťan.) Děti kreslí jeden obrázek zachycující jejich skutečnou ranní cestu do školy a jeden obrázek jejich vysněné cesty do školy. Inspirováni Kristýnou i pracovním listem děti mohou nakreslit další výjevy:
 - *Kde si na cestě do školy musím dát pozor?* (křižovatka, přechod přes železniční přejezd apod.)
 - *Co mě nejčastěji na cestě do školy zdrží?* (zapovídám se, dlouho přecházím přes silnici apod.)
 - *Na které místo a proč se cestou do školy těším?* (kamarádský pes, výloha hračkářství apod.)

2.1.2 Jak dlouho cesta do školy trvá?

- Děti se dopravují do školy různými dopravními prostředky, protože cestují z různě vzdálených míst. Na prvním stupni si děti mnohdy ani neuvědomují, kolik minut do školy jdou či jedou. Domluvte se, že délku cesty do školy přesně změříte, a časové údaje vyvěste zakreslené do budíků k již nakresleným obrázkům.

2.1.2 Budík

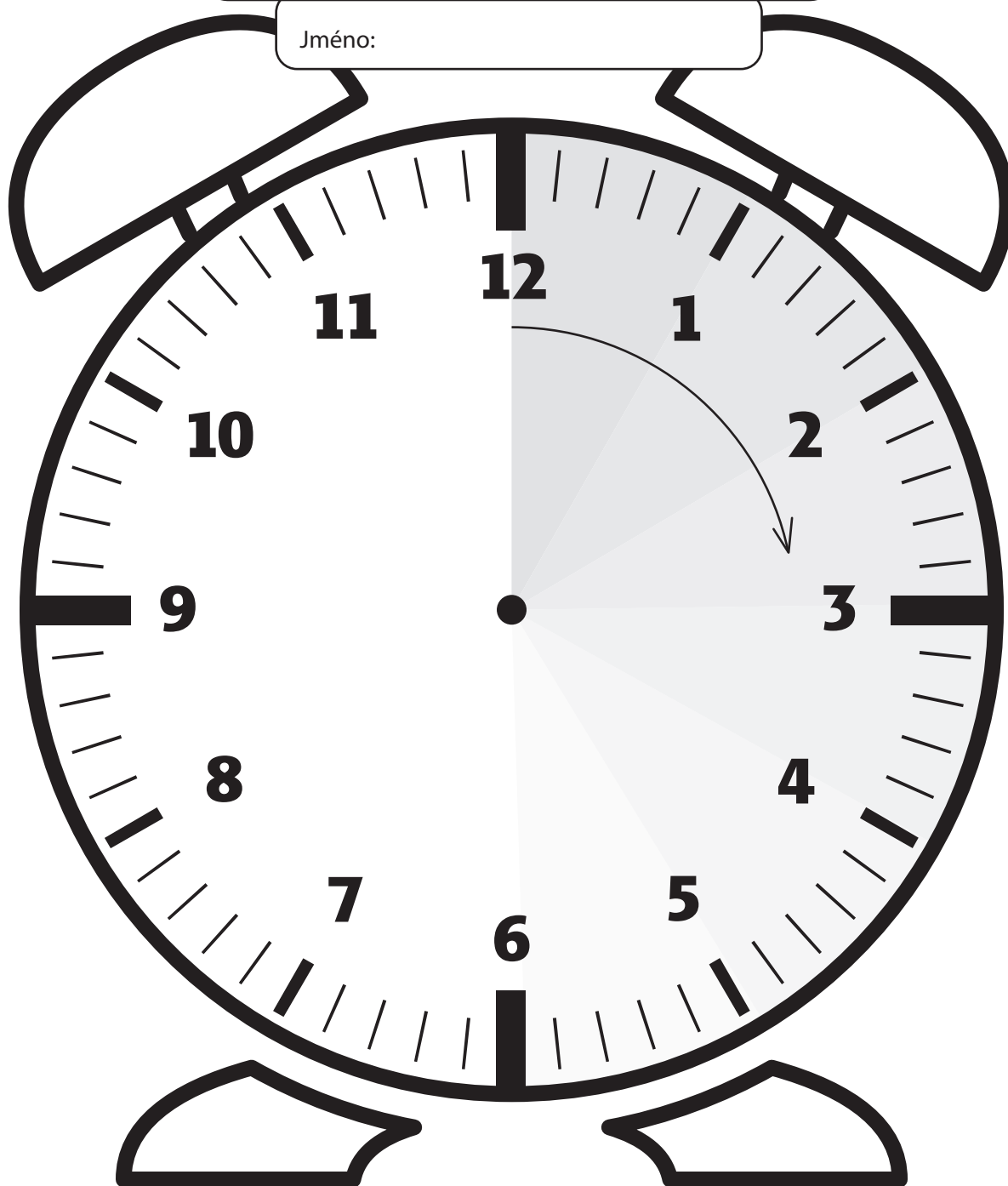

www.skodahrou.cz

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

Cesta do školy mi trvá

Jméno:

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

- Přečti si, co je na políčkách o cestě do školy napsáno, a vyber věty, které platí pro tvoji cestu do školy. Potom svoji cestu do školy nakresli.

<i>Ráno chodím do školy pěšky.</i>	<i>Ráno do školy jezdím na kole.</i>	<i>Ráno do školy jezdím autobusem.</i>
<i>Ráno jezdím do školy tramvají.</i>	<i>Ráno jezdím do školy trolejbusem.</i>	<i>Ráno mě vozí do školy autem.</i>
<i>Ráno do školy jezdím metrem.</i>	<i>Ráno do školy jezdím vlakem.</i>	<i>V zimě jezdím do školy na lyžích.</i>
<i>Ráno do školy jezdím.. (nějakým jiným dopravním prostředkem)</i>	<i>Do školy mě nikdo nedoprovází.</i>	<i>Do školy mě doprovází někdo z rodičů nebo prarodičů.</i>
<i>Do školy mě doprovází starší sourozenec.</i>	<i>Do školy vodím mladšího sourozence.</i>	<i>Do školy chodím s kamarády.</i>
<i>Když přecházím přes silnici, nejprve se rozhlédnu.</i>	<i>Když přecházím přes silnici, rozběhnu se.</i>	<i>Na přechodu zpomalím.</i>
<i>Na přechodu zrychlím.</i>	<i>Na přechodu se klidně zastavím.</i>	<i>Cestou do školy mě často zdrží velký provoz.</i>
<i>Cestou do školy mě často zdrží zpoždění školního spoje.</i>	<i>Cestou do školy mě často zdrží, že mi ujede školní spoj.</i>	<i>Cestou do školy mě často zdrží povídání s kamarády.</i>
<i>Cestou do školy mě často zdrží.. (nějaký jiný důvod)</i>		

- A jak by vypadala cesta do školy podle tvého přání? S kým a čím byste jeli? Na co byste si museli potom dávat pozor?

www.skodahrou.cz

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

2.2 Než zazvoní na hodinu

Druhá situace z příběhu o Kristýně nás přivedla ke škole. Tady mají děti mnohdy pocit, že už se nemůže nic stát. Potkají se s kamarády a snadno zapomenou na okolní svět. Proto je velmi důležité, aby bylo na místě zábradlí i výstražná značka, našlo se vhodné místo kola i koloběžky a především klíč od školy.

! Pracovní list navazuje na splnění úkolů z obrazovky a nakopírujeme jej pro každého žáka, u mladších dětí do dvojic.

Postup

Ujistíme se, že děti chápou, že dvojice na dominové kartě spolu nesouvisí – text i obrázek mají odpovídající protějšek na dvou různých dominových kartách. Nejprve si tedy děti vypíší dvojici N E z první karty, a pak hledají na přiložení Alíkovu radu, která se hodí k obrázku zábradlí. Takto projdou všechna políčka, až skončí u obrázku kolostavu s vykřičníkem, ke kterému se váže Alíkův text na prvním políčku.

Varianta

U tohoto pracovního listu se rozstřihání na dominové kartičky do slova nabízí. Jenom pozor, aby děti nerozstřihaly dvojice z jedné karty, nevěděly by potom, v jakém pořadí karty složit. List můžeme pro lepší manipulaci při kopírování zvětšit na formát A3, pro větší trvanlivost karet jej můžeme také zalaminovat nebo před rozstřiháním podlepit.

Klíč

Pokud děti dominové kartičky správně zřetězily, vyluštily: **NEČEKEJTE AŽ NA NEHODU!**

Rozšíření

Bezpečnost před školou a v jejím okolí se dotýká nejen učitelů, rodičů, zastupitelů, policistů, ale především dětí samotných. Ty bývají zejména na prvním stupni při svých samostatných cestách do školy nejisté a obávají se dopravních rizik. Zároveň během chvilky při hře s kamarády na všechna nebezpečí zapomínají. Alíkovy rady uvedené v pracovním listu vybízejí k pátrání, jak je to s bezpečnostními opatřeními před naší školou.

Další pomůcky

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

2.2.1 Co můžeme zlepšit?

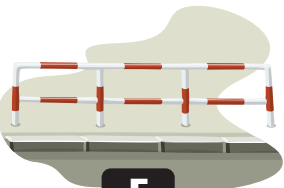
- Vyjděte před školní budovu a projděte se po jejím bezprostředním okolí. Které bezpečnostní prvky zde již jsou instalované? Které byste uvítali? Žáci citlivě vnímají takové „maličkosti“, jakou je krátká zelená fáze na semaforu či dlouhý přechod pro chodce. Děti pak mohou výsledky svého pozorování nakreslit – současný stav a navrhované zlepšení a k obrázkům napsat průvodní dopis, který společně odešlete ředitelství školy či na městské zastupitelstvo.

www.skodahrou.cz

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

- Alíkovy rady, jak zajistit, aby před školou bylo co nejvíce bezpečno, se trochu pomíchaly. Spojte kartičky jako v dominu, ať vylustíte, že hlavní Alíkovo doporučení zní:

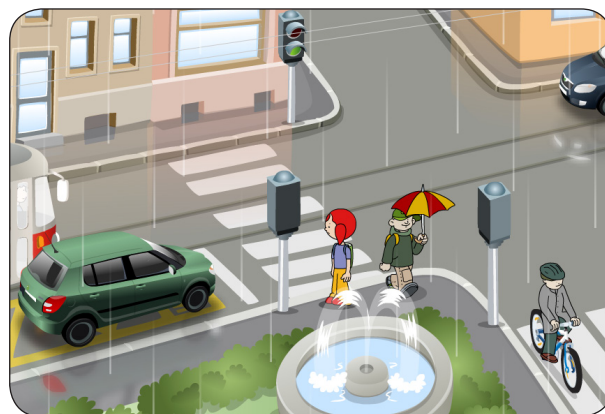
Před budovou školy umístíte kolostav, aby cyklisté měli kde zaparkovat. Přílby si ale berte s sebou do šatny! N	 E	Výstražnou značku „Pozor děti“ mám rád. A každý řidič, který ji vidí, si vzpomene na svoje děti a rád přibrzdí. J	 T
Přechod pro chodce ještě neznamená, že se chodci přestanou dívat kolem sebe! Ale rozhodně se po něm přechází bezpečněji. E	 A	Auta můžeme zpomalit také žlutočerným retardérem, kterému se říká želva. Rychle se přes něj v autě přejet nedá! U	 !
Parkující auta brání ve výhledu dětem, které se chystají přecházet. A řidiči jedoucí kolem zase nevidí, co se děje na chodníku. Ž	 N	Před školou namontujte zábradlí, aby žádný trumbera nemohl vběhnout do vozovky mimo přechod! Č	 E
Někdy je i padesátikilometrová rychlost až moc. Před školou bych nedoporučoval víc než 20 kilometrů v hodině! E	 H	Tahle značka znamená, že cesta bude hrbolatá. Ne snad že by ji špatně udělali, ale proto aby zpomalili provoz – třeba před školou! A	 N
Když je silnice široká, potěší každého chodce středový ostrůvek, kde se znovu v klidu rozhlédne. K	 E	Přecházet na zelenou – to mám rád! A ještě raději jsem, když zelený panáček hned zase nezmizí! O	 D

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

2.4 Kdo to na nás houká?

V poslední části příběhu, ve kterém provázíme Kristýnu po městě, nás čeká velmi náročná situace. Všichni účastníci silničního provozu – řidiči i chodci – slyší zvuk sirény. Úkolem hráče je jim poradit, jak se mají zachovat. Děti vybírají vždy ze dvou možností, aby si uvědomily, že autu se zapnutou výstražnou signalizací – modrým majákem – musí ostatní v první řadě umožnit průjezd. Na to, která vozidla mají právo přednostní jízdy a k čemu vozidlo opravňuje oranžový maják, se detailněji zaměříme prostřednictvím pracovního listu.

! Pracovní list prohlubuje informace o vozidlech vybavených majáky (výstražnými světly) a sirénami (zvukovým výstražným zařízením) a je vhodné zařadit jej po splnění úkolů z obrazovky. List kopírujeme pro každé dítě, i když při jeho zpracování mohou děti ve dvojicích či menších skupinkách spolupracovat.

Postup

Děti procházejí políčka z pracovního listu a rozhodují se, ke které ze dvou skupin vozidel s právem přednostní jízdy je přiřadí. Šest kartiček se váže k použití modrých a šest k použití oranžových majáků. Pro zjednodušení mluvíme o kartičkách „modromajáčkových“ a „oranžovomajáčkových“ a v tomto smyslu děti vybarvují růžek kartičky modře či oranžově. Vybarvit by měly i majáčky na vozidlech na obrázcích. Potom děti vypíšou v pořadí čísel písmena z „modromajáčkových“ kartiček a za ně, opět v pořadí čísel, písmena z „oranžovomajáčkových“ kartiček.

Varianta

List vzhledem k členění na pravidelná pole nabízí možnost rozstřihání na kartičky, se kterými se dětem lépe pracuje. Mají větší klid na přeskupování karet do dvou skupin, a pak se jim lépe řadí v pořadí čísel (1, 2, 5, 9, 10, 11 – modré, 3, 4, 6, 7, 8, 12 – oranžové).

Klíč

Pokud děti rozdělily kartičky do dvou skupin správně a pak bez chyby vypsaly písmena, vylustily: **Všechna vozidla s majáčky, ať modrými či oranžovými, mají společné PRÁVO PŘEDNOSTNÍ JÍZDY.**

Rozšíření

Práce s pracovním listem vybízí k dalšímu pátrání a aktivitám.

Další pomůcky

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

2.4.1 Která auta mezi vozidla s právem přednostní jízdy patří?

- Vystavte si na nástěнку velký modrý a oranžový maják a pod něj připevněte vozidla, která jej mohou používat. Obrázky vozidel mohou žáci nakreslit nebo je vytisknout z internetu. *Modré majáky* mohou ze zákona kromě policistů, záchranky a hasičů užívat také celníci, Vězeňská služba, armáda, plynaři, energetici, kynologická služba, Hradní stráž, Dopravní podnik a sanitky převážející pacienty a zdravotníky, ty mají právo přednosti v jízdě. Seznam vozidel, která mohou být vybavena *oranžovým majákem*, stanoven ze zákona není, ale patří sem vozidla přepravující nadměrný náklad, údržbová vozidla (sypače, pluhy, čistící vozidla, rolby apod.) a vozidla vykonávající zvláštní činnost (jeřáby, kombajny apod.) a jejich doprovodná vozidla, ty mohou omezit vozidla v jízdě.

2.4.2 Porušují auta se zapnutým majákem pravidla silničního provozu?

- Povídejte si, *proč silniční zákon umožňuje vozidlům s právem přednostní jízdy porušovat pravidla*, i když k takovému porušení může řidič přistoupit jen s největší opatrností. Děti mohou své návrhy nejprve připravit v menších skupinkách (Např. *Někde hoří. Policisté pronásledují zloděje. Pacient se musí dostat co nejrychleji do nemocnice. Záchranáři spěchají k havárii.*

www.skodahrou.cz

2. S KRISTÝNOU PO MĚSTĚ

- Šest kartiček se váže k použití modrých majáků a šest k použití oranžových. Poznáte, které jsou které? Tak jim vybarvěte růžek modře, či oranžově!
- Nyní vypište v pořadí čísel písmena z „modromajáčkových“ kartiček a potom, opět v pořadí čísel, písmena z „oranžovomajáčkových“ kartiček. Vyluštíte dokončení věty:

Všechna vozidla s modrými majáčky mají společné

1 Police PR	2 Modrý maják Á	3 Popeláři OS
4 Posypový vůz T	5 Záchranka VO	6 Oranžový maják Ní
7 Ostatní musí takovému vozu umožnit jízdu nebo pracovní činnost a podle situace v provozu snížit rychlost, popřípadě dokonce zastavit. Jí	8 Čistící vůz ZD	9 Celní správa P
10 Hasiči ŘE	11 Ostatní musí takovému vozu vždy uhnout do strany a nechat volný průjezd středem silnice. DN	12 Rypadlo Y

Autorkou koncepce a textů Metodických listů je Mgr. Klára Smolíková.